

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljitev nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novejši družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvirne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričnega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

MI PA OSTANEMO KAKOR SMO BILI

V reviji Convergence (letnik VII., št. 4, 1974), ki je mednarodna revija za vzgojo odraslih in izhaja v Torontu, je objavljen prispevek dr. Ane Kranjc (filozofska fakulteta ljubljanskega vseučilišča). Članek The system of values and adult education: goals and objectives Sestav vrednot in vzgoja odraslih: cilji in nameni) je povzet po angleškem besedilu njenega prispevka k 17. letni šoli andragogov, ki je bila v juliju 1974 v Poreču.

Dr. Kranjc ugotavlja, da morajo voditi vsako vzgojo, tudi vzgojo odraslih, določeni cilji. V Jugoslaviji je postavil 10. kongres Lige komunistov Jugoslavije temelje vzgojnega dela: "vzgojitelji morajo razlagati svet v duhu samoupravnega socializma in v duhu njegove znanstvene baze - marksizma". Te vrednote niso vidne samo v vzgoji odraslih, marveč prevajajo tudi samoupravno socialistično aksiologijo, etiko, sociologijo, psihologijo in druge panoge. Vpletene so tudi v gospodarski in pravni sestav kot bolj ali manj značilne poteze jugoslovanske družbe. Te vrednote bi morale odražati tudi množična sredstva obveščevanja. Dr. Kranjc obžaluje, da je opaziti prav tukaj zaradi vpliva oglasov, filmov, itd. največje odklon od postavljenih ciljev. Solidarnost z vsemi progresivnimi silami na svetu, ki se bore za zmago socializma in komunizma — ti in drugi ideali, formulirani v platformi 10. kongresa Lige komunistov Jugoslavije, morajo biti tudi ideali, ki navdihujejo vse oblike vzgojnega dela z odraslimi. Nihče ni dal vzgojiteljem odraslih pravico, niti si je ne smejo samostojno prisvojiti, da bi usmerjali vzgojo ljudi k vrednotam, ki predstavljajo osebno izbiro vzgojitelja. Zasebne vrednote posredno ne morejo biti kriterij za ocenjevanje vrednot, niti ne smejo biti kriterij za njih vključitev v cilje vzgoje.

Po tako dogmatičnih izjavah ne samo v domačem krogu, marveč tudi pred mednarodno publiko, se seveda ne smemo čuditi, da si prizadeva režim zelo striktno, čeprav ne vedno z uspehom, uničiti v kralju vsak poskus nekoliko drugačne usmeritve kot jo predpisuje partija. Odstavljanje profesorjev, zatiranje celo marksističnega tiska, zaplenjene verskih listov, direktne in indirektno ovire vsega, kar ne izvira iz partije nima njenega blagoslova, je samo dosledna posledica komunistične ideologije in vse govornje o socialističnem humanizmu in svobodni, ustvarjalni osebnosti je samo slepilo za mnoge posebno na zapadu, ki bi iz enega ali drugega razloga radi verjeli, da so se vsaj nekateri komunisti bistveno spremenili in so pripravljeni spoštovati osebne pravice in svoboščine.

• Zadržniki v ZDA bodo odprli Cooperative Hall of Fame v prostorih Zadržne zveze ZDA v Washingtonu. V Dvorani slove bodo obešene slike in kratki življenjepisi zaslužnih zadržarjev. Za začetek nameravajo imenovati kakih 25 do (DALJE NA STRANI 4)

SOVJETI ZOPET TOLMAČIJO PO SVOJE

Kljub temu, da si je najbolj prizadeval za sklenitev Helsinškega pakta o evropski varnosti prav Leonid Brežnev, je sam omenil v pogovoru z kongresniki iz ZDA, ki so bili na obisku v Moskvi, da je helsinski pakt "močan dokument za bodočnost, za 10 let, da bodo mogli biti ljudje bolj mirni. To je morda najboljši način, kako moreta naša velika naroda z dvema različnima družbenima sestavoma zagotoviti mir". Sovjeti imajo največ pomislekov proti tretjemu delu pakta,

ki govori o svobodnem gibanju oseb in idej. Po sovjetskih komentarjih bo potrebno za izvedbo teh določil skleniti še posebne dodatne dvostranske pogodbe.

Glavna kritika helsinskih dogovorov izvira naravno od predstavnikov narodov, ki so po letu 1945 padli pod sovjetsko zono. S podpisom te pogodbe so zapadne države tudi pravno priznale dejansko stanje in s tem zmanjšale upanje teh narodov, da se otresejo sovjetske nadvlade.

UMRL JE MOŽ - KJE TAK JE ŠE MED NAMI

† POLDE TOMŠIČ

(Dr. Jože Planinšič)
V soboto 25. januarja 1975 je bil pokopan v Ljubljani diplomirani pravnik Polde Tomšič, uradnik pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Vse, ki smo ga poznali, je ta tragična vest hudo presenetila, kajti njegova smrt ni bila posledica bolezni, ampak avtomobilske nesreče — torej takšne novice ni nihče pričakoval.

Polde se je rodil v Trstu v slovensko in katoliško zavedni Tomžičevi družini, na katere življenjski poti je bilo mnogo več bodečega trnja kot pa dišečih rož: starejši sin je bil ustreljen kot talec v dobi italijanske okupacije Ljubljane; hčerka Ivica je bila ustreljena na lovu; mati, do katere je Polde gojil Cankarsko materino ljubezen in jo vsako poletje med svojim dopustom vodil na razna božja pota po Evropi in kraje zgodovinskih pomembnosti, je pred leti nenadno umrla. Polde je od številne družine zapustil le sestri Vero in Ančko.

Družina je morala zaradi svoje slovenske narodne zavednosti v času fašizma prestat mnogo gorja in se je končno pred fašističnim preganjanjem umaknila v Ljubljano, kjer je Polde končal srednješolske in univerzitetne študije, ter diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani.

Aktivno se je udeleževal v slovenskih prosvetnih in akademskih društvih in preko društva Sedejeve Družine se je pisatelj tega članka seznanil tudi z ostalimi člani Tomšičeve družine. Vsi neštevilni prijatelji, tisoče onih, ki jim je preko pokojninskega in invalidskega zavarovanja pomagal daleč pre-

ko svojih uradnih dolžnosti, posebno pa še mi, ki smo bili člani istega akademskega društva, se bomo vedno spominjali Poldeja kot je bil: človek mirnega značaja, odprt in odkritosrčen prijatelj, nekompromisen zagovornik in branilec slovenske ideje in kritičen ocenjevalec slovenske preteklosti, oster kritik totalitarne sedanjosti in neomajen v svoji veri, da bo ta naš ljubljenski slovenski narod pod Triglavom, katerega poldruga tisočletna zgodovina je en neprestan, toda nikdar omajan in vedno nepopustljiv boj za obstanek, preživel tudi sedanjo temno noč zasužnjevanja in prešel v sončno jutro velikončnega vstajenja, da bo naš narod nekega dne spet svoboden in se vladal po svoji lastni volji.

Ko živimo v času kompromisov, neizpoljenih obljub ter borb za blesteče naslove in dobičkanostne pozicije, je dejstvo, da je še kdo, katerega prva misel je slovenska državna ideja — ta najbolj čista slovenka zamisel, tako osvežujoče! V svoji globoko zasidrani ljubezni do svoje rodne domovine je Polde bil prepričan, da je samo svobodna slovenska država edini porok, da bo narod na svoji zemlji svoj gospod, se vladal po svoji volji, in da bo prišel čas, ko bo Slovenija spet svobodna in samostojna politična enota pod svobodnim soncem. Morda bo država Slovenija ena izmed Združenih Držav Evrope.

Sedanjo prehodno slovensko tragedijo bi bilo težko bolje opisati kot Zupančič v svojih verzih: "Svobode naše jabolko je zlato nam zakotalilo se v blato

WE QUOTE:

"Many of the German dialects of Austria abound in Slavic loans, lexical, structural and phonological". p. 200
John Geipel, The Europeans. An ethnohistorical survey. Longmans, 1969.

• Pravoslavni ruski nadškof Pitirim, vodja patriarhatske založbe v Moskvi, je izjavil, da se pravoslavna cerkev v Sovjetski zvezi "ne posveča do brodelnosti, ker to ne spada med njene poveljavne dejavnosti, in da taka dejavnost ne bi imela pravega pomena zanjo". Taka omejitev cerkvenega poslanstva je seveda diktirana po komunističnem režimu v Sovjetski zvezi in v drugih komunističnih državah, ni pa je mogoče ujemeljiti iz sv. pisma ali cerkvene zgodovine.

WE QUOTE

SLOVENES

Most of the Slovenes too came via the United States as labourers, though a few, including one of the principal stonemasons on the building of the Empress Hotel in Victoria, were skilled workers. Like the Croats, Hungarians, Poles, Germans, Czechs and Slovaks, they suffered an interruption in their settlement and integration in the early years of the First World War, when they were treated as enemy aliens, though this restriction ultimately had the effect of hurrying them into taking citizenship as soon as this became possible. By 1929, in spite of the very considerable hardships which the labourers and their families suffered from the general economic conditions and the specific harshness of circumstances in the extractive industries, the few hundred members of the group had established themselves in British Columbia. In that year a branch of the North America-wide Slovenian Society was established in Vancouver. This was a mutual benefit society which, like many such organizations also became the centre of ethnic social and cultural life. Today it still exists as the Bled Mutual Insurance Company, its social and cultural activities having been assumed in 1955 by a newly-formed Slovenian Society.

As in the case of the other South Slav groups, the post-1945 migration augmented and changed the group. Various notabilities were added to it including the literary scholar and artist Professor J. Dolar Mantuani and his wife, the geologist Dr. Ludmila Dolar Mantuani, the Canadian Champion water skier Rudy Tuschek, and the marathón runner and bicyclist Victor Zafelnik. The newly reinforced community has endeavoured, through Slovene language choirs, drama and folk-dance groups to keep the cultural interest alive. So, too, have the various Slovene priests who have served the Vancouver group for years without being able, as yet, to secure the construction of a church. The maintenance of the culture, however, is especially difficult for such a small and scattered group. As one of its representatives has written:

The language of the parent will not likely be the language of the child. Although (the language) may be taught from babyhood, (children) quickly learn the language of their little chums, and this is English. As they enter school they drift a little further from the parents influence and the rift widens as they continue to grow. This has to be; for they are born Canadians, and this is the land they know and love. It may be distressing at first, but we realize that the future of the country is with the young people and we would not have them cling to the past. They must march forward and stand together as true Canadians. Our hope is that they will not forget entirely the ancestors who first brought them to Canada and British Columbia, and the customs they held dear. 1

1 Report on the Slovenian Community, submitted to the British Columbia Centennial Committee, pp. 10-11.
John Norris, Strangers Entertained
British Columbia Centennial 71 Committee
Contributors—Slovens: I. Skerbinček, Evelyn Skerbinček

in preden spet zasije v čisti slavi,

vsí blatni bomo, vsi krvavi..."
Poldetu ni bilo treba čakati Zupančičevih verzov za svoj politični manifest; iz svojih ranih let na Primorskem je vedel, kaj je svoboda in kaj je tiranija!

Naš narod postaja zrelejši iz leta v leto, naša narodna zavest raste in se širi doma in v zamejstvu, toda našega Poldeta ne moremo narediti večjega v smrti kot pa je bil v življenju. Posvetimo teh par misli človeku in prijatelju, ki je v svojem življenju pustil neizbrisne stopinje ter ga prav zato ne bomo pozabili!

Kot je pokojni predsednik Kennedy pozival Amerikance, naj se

ne vprašujejo, kaj narod lahko stori zanje, ampak kaj oni lahko store za svoj narod — isto lahko rečemo o našem pokojnem Poldetu: vse svoje moči je razdal več za druge, kot pa zase. Svojo dediščino, ki jo je prejel ob zibelki, je vso razdal. Prišel je pred Boga samo s polnimi rokami dobrih del.

Vsi, doma in v zamejstvu, smo izgubili zvestega prijatelja, neutrudljivega branilca in prvobornega slovenstva in žalujočima sestrama Veri in Ančki lahko zagotovimo: v spominu nas, ki ga poznamo iz akademskih let in akademskih društev, in v spominu tisočih, ki jim je pomagal preko pokojninskega in invalidskega zavarovanja, on bo v svojih delih živel večno...

ŠIROM PO ONTARIO-U

(še nekaj slik iz potovanja urednikov etničnih listov).

C. J. Rüdnicke, profesor slavisti, nekdanji komislonar "B & B" komisije izročje ontarijskemu ministru za industrijo in turizem g. C. Bennettu v Ottawi na banketu, ob zaključku ture soominsko knjižne 25 letnici etničnega tiska v Manitobi. Kot smo že poročali je minister na istem banketu postal častni član ontarijske etnične uskovne zveze.

Eno izmed letovišč na Manitouland otoku

Naš urednik v razgovoru z župnikom poljske cerkve v Vilno, ki je slavila letos 100 letnico pozidave.

Pogled na Vilno

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Description rates \$4.00 per year; 30¢ per copy

Advertising 1 column x 1" \$2.80

Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646. Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzeirov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

MED SLOVENCMI

• Blagoslovitev spominkega križa v Millandu. V nedeljo, dne 14. septembra 1975, ob priliki slovenskega spokornega romanja v Midland, bo istotam slovenska blagoslovitev spominkega križa, ki smo ga torontski Slovenci postavili ob 30-letnici Vetrinjske tragedije v spomin vsem žrtvam komunizma in vojne v Sloveniji. Zeleni bi, da bise letošnjega romanja udeležilo čim več Slovencev, da skupno izprosimo božjega blagoslova za naš slovenski narod in za vse tiste, ki so umirali in darovali svoja življenja za svobodo in vero svojih očetov. Spored dneva bo sledeč: 1. Ob 12.30 sv. maša (Pred mašo spovedovanje); 2. Ob 2.15 popoldne pričetek sporeda ob spominskem križu: Uvodne besede. Odkritje in blagoslovitev spominkega križa. Polaganje venca! Recitacija. Petje zbora. Kratek spominski govor. Litanijske molitve; 4. Po končanem spominskem sporedu bo križev pot in zaključek. Naj bi nam bil ta dan resnično dan ljubezni in hvalečnosti do Boga, ter do vseh naših mučencev, istočasno pa tudi živ in svetel spomin od 30-letnici naše narodne tragedije.

• Slovenska šola pri Mariji Pomagaj bo začela v oktobru z rednim poukom.

• V drugi polovici avgusta je bil slavnostno odprt slovenski lovski dom — blizu Alistona. Podjetnim slovenskim lovcem čestitamo.

• 18. septembra bodo slovinci iz Toronta in Ontario poročali za "Baragov dan" v Cleveland, Ohio.

Chicago

• SAVA (Slovenski akademiki v Ameriki) je znova oživila. Predsednica je gđc. Madga Simrayh. Upamo, da se bo kmalu to pokazalo tudi v dejanju.

• Baragova Zveza v Chicagu, ki je bila letos obnovljena, je priredila v dneh 8. 9. 10 avgusta romanje v Baragovo deželo. 46 udeležencev je bilo. Vodstvo romanja je bilo v rokah g. Toneta Gabra ml., sourednika Chicago Tribune g. Freda Orehka (lepo govori slovenski) in baragoslovca ing. Jožefa Gregorich. Ustavili so v Calumet, Mich., kjer so doživeli lep sprejem, v L'Anse kjer so si ogledali lansko leto postavljene veliki kip Friderika Barage (Snowshoe priest). Ogledali so si cerkvico, katero je zagradil Friderik Baraga. V soboto so si romarji ogledali v Eagle Harbor cerkvico Holy Redeemer. Tudi to je zgradil misijonar Friderik Baraga. Še isti zvečer so prispeli v Marquette, sedež kofije, Ogledali so si škofijsko rezidenco, ki je služila prvemu marquetskem škofu Frideriku Baragi. Prenočili so v Holiday Inn. V nedeljo 10. avg. jih je

prisrčno sprejel osmi naslednik Friderika Barage, škof Salatk, Slovak po rodu. Imel je mašo za romarje, ki so med mašo peli slovenske pesmi. Obhajal jih je iz keliha, ki ga je podaril škofu Baragi avstrijski cesar Franc Jožef I. ob priliki njegove poroke. Pred grob svetniškega škofa Friderika Barage je Baragova zveza položila lepo šopek belih in rdečih nageljev. Po maši je bil v Holiday Inn. banket na katerem so govorili predsednik Slov. Kat. Jednote Kucich odbornik g. Zpre, častni predsednik Baragove Zveze g. Gregorich, dr. Ludvik Leskovar, sourednik Tribune g. Orehek, ki je izredno mnogo doprinesel k lepemu uspehu romanja, Tone Gaber ml. in tajnica Baraga Association in urednica Baraga Bulletin Mrs. Agnes B. Rufus. Najstarejša romarica je bila gđc. Ančka Ahačič (87 let stara in najmlajša gđc. Katy Gaber (8 let stara).

• Baragova Zveza s sodelovanjem Slov. ženke Zveze pripravlja izlet na Baragov dan. ki bo v Clevelandu 28. sept. Vse slovenski bodo v stolnici in slovenski kulturni program v Cathedral High School.

• V. Jolietu, Ill. imajo novega župnika pri fari Sv. Jožefa. Za župnika je bil nastavljen Slovenec, bivši tajnik škofe Gregorija Rožmana g. Roman Malovašič. Tudi njegov pomočnik je slovenskega rodu, č.g. Stalzer, ki pa slovenski več ne zna. Morda se bo pa po sili razmer le princil slovenskemu jeziku.

• Slovenska radijska ure bo letos 25. oktobra obhajala 25 letnico svojega obstanka. Bo v veliki svetostefanski dvorani obširen slavnostni program.

• Pred kratkim je umrl g. Anto Kukman, stara slovenska korenina v lepi starosti 81 let. Živel je v slovenski naselbini. s svojo sestro je vodil grocarijo in pozneje tudi prodajo posestev. Sveto maše zanj in ostale potrebne obrede je opravil njegov sorodnik č.g. Bernard Horzen.

• Naš naročnik g. Stanko Mašič je v začetku avgusta obhaja 87 letnico svojega življenja. Dasi visoko v letih, je še vedno ves mladosten in se stalna zanima za razvoj dogodkov med Slovenci in po svetu. Čestitamo!

• Prekmarski rojaki so pod vodstvom ge. Gisele Hozian za Delavski pranic odpotovali s posebnim busom v Toronto, kjer so se ustavili v cerkvi Marije Pomagaj in v cerkvi Brezmadežne v Novem Torontu. Obiskali so tudi Hamilton, kjer so letos praznovali 10 letnico obstoja slovenske fare.

• Kanadska vlada bo dala na razpolago četrtilijona dolarjev (v dobi 3 let) za posebno

komisijo, ki naj določi skupen sistem za pisanje inuit (eskimo) jezika. Sedaj uporabljajo 3 različne sestave. Razmere so se dokaj spremenile od časov, ko je škof Baraga iskal primerne pismenega izraza za jezik Očipve Indijancev.

• Kitajska vlada priznava 54 narodnosti kot etnične manjšine na Kitajskem. Kitajski bankovci imajo napise poleg v kitajščini še v 4 drugih jezikih.

• Večkulturni program kanadske vlade obsega tudi gostovanje profesorjev tako za celo leto kot tudi za serijo predavanj. Za krajši čas so predavali: prof. L. Driedger (Manitoba) v Edmontonu in Calgary (Kanadski etnični mozaik — iskanje identite); prof. G. Paul (Alberta) je zamenjal mesto za dva tedna s prof. D. Milletom (Ottawa); prof. Isajiw (Toronto) predaval v Calgary in Edmontonu (Etnična identiteta v Kanadi); prof. W. Bauer (Toronto) bo predaval na Concordia vsučilišču v Montrealu (Begunec doma: kanadizacija nemškega pisatelja). Za celo leto bodo gostovali: prof. R.A. Heling (Windsor) v Halifaxu in Frederictonu; prof. W.E. Kalbach (Toronto) v Waterloou in prof. G.K. Hirabayashi (Alberta) v Victoriji.

• SOUNDS CANADIAN je naslov knjige, ki predstavlja predavanja mednarodnega simpozija 1. 1971, ki ga je organiziralo Društvo za kanadske etnične študije. Tema zborovanja je bila: "Jeziki in kulture v več-etnični družbi".

• Etnični tisk je drugačen. William Markiewicz je zapisal v svoji koloni "The Ethnic Press" v Toronto Sun: "Kurier Polsko-Kanadski je zapisal, da je razlika med angleško-francoskim in etničnim tiskom očitna in temeljna: angleški in francoski tisk se naslanja na številno prebivalstvo, na velike investicije, in kot posledica na veliki poslovni svet, medtem ko more velik del etničnega tiska preživeti samo ob samožrtvovanju. Medtem ko je angleški in francoski tisk predvsem vir informacij, je etnični tisk orodje, ki pomaga tisočem priseljencev, da se počutijo doma v Kanadi".

• Kanadsky Slovak objavlja kroniko slovaške dediščine v Thunder Bayu (Ontario). V Thunder Bayu je bila od 1878 do 1970 slovaška prisotnost najbolj vidna. Kroniko piše Andrew Potocky.

• Število priseljencev v Kanado v prvih 3 mesecih tega leta se je znižalo za 1.954 oseb (ali 4.1%) in je znašalo 43.448 oseb.

• Toronto je dobilo drugo sodišče za podeljevanje državljanstva.

• Koncem oktobra bo v Winnipegu konferenca ki bo obravnavala vprašanje kanadskega etničnega mozaik: "Kanadski etnični mozaik: stremljenje po identiteti". Konferenco organizira Društvo za kanadske etnične študije.

• Poljaki v Kanadi so slavili stoletnico ustanovitve prve poljske šupnije v kraju Wilno (dolina reke Ottawa).

• V uvodu v knjigo o vzhodnih obredih, ki jo je izdala vaticanska kongregacija za cerkve vzhodnega obreda, je ugotovljeno, da trpi nad 5 milijonov katoličanov vzhodnega obreda v komunističnih državah danes več zaradi vere kot so pred desetimi leti. Položaj je posebno resen v Albaniji, Sovjetski Zvezi in v Romuniji.

• Španski škofje so opozorili Francovo vlado, da ne more z ničemer opravičiti mučenja političnih jetnikov. Obenem so tudi izjavili, da niso teroristični umori nikdar upravičeni, tudi če se sklicujejo njih zagovorniki, da so potrebni za obrambo najvišjih vrednot.

Vase glasovanje je odgovor

ARMOURDALE
PHIL GIVENSBEACHES-WOODBINE
KEN KOURUBELLWOODS
MILLIE CACCIABRAMPTON
WILLIAM AGNEWDON MILLS
DONALDA WRIGHTDOVERCOURT
AGOSTINO VENIERDOWNSVIEW
MIKE SPENSIERIEGLINTON
FRANK JUDGEETOBICOKE
LEN BRAITHWAITEHALTON-BURLINGTON
JULIAN REEDHIGH PARK SWANSEA
ED NEGRIDGEHUMBER
ALEX MARCHETTILAKESHORE
JOHN McPHEEMISSISSAUGA EAST
IRENE ROBINSONMISSISSAUGA NORTH
VINCENT ZUCCAROMISSISSAUGA SOUTH
MICHAEL GARVEYOAKVILLE
McLEAN ANDERSONOAKWOOD
RICHARD MEAGHERORIOLE
BOB REIDPARKDALE
STAN MAMAKRIVERDALE
NICK KAPELOSST. ANDREW—
ST. PATRICK
FRED KANST. DAVID
JUNE ROWLANDS

VOLILNI ČAS JE ČAS

STAVLJANJA VPRAŠANJ:

- Ste zadovoljni z izobrazbo, ki jo dobiva vaš otrok v šoli?

- Če si hočete kupiti hišo, koliko vas bo ta stala?

- Kje so dela za brezposelne in za mlade ljudi ki dokončajo šolo ali univerzo?

- Ali res verjame, da je poškodovanemu delavcu nudena pravičnost?

- Pod kakšnimi okoliščinami delajo ljudje po tovarnah in na gradbenih projektih?

Davisova vlada ni samo neresila vaše probleme,

AMPAK JIH JE CELO POSLABŠALA!

Pomislite, pomislite o tem, ko boste volili. Ali si res lahko privoščimo vse to še v naprej?

Čas je zrel za izpremembo.

ZAMENJALNA IZBIRA JE SPOSOBNA LIBERALNA VLADA.

ST. GEORGE
MARGARET CAMPBELLSCARBOROUGH
CENTRE
ROSS DOSWELLSCARBOROUGH EAST
JOHN COATESSCARBOROUGH
ELLESMERE
KEN TILLEYSCARBOROUGH NORTH
GERRY PHILIPSSCARBOROUGH WEST
NORMAN KERTWILSON HEIGHTS
VERNON SINGERYORK CENTRE
ALFRED STONGYORK EAST
FRED DARKEYORK MILLS
BRUCE BONEYORK SOUTH
ALAN TONKSYORKVIEW
BEN BELLANTONEYORK WEST
JOE CRUDENHAMILTON CENTRE
BOB MONTEHAMILTON EAST
REV. JOSEPH ROGERSHAMILTON WEST
DR. STUART L. SMITHLONDON CENTRE
DAVID PETERSONLONDON NORTH
MARVIN SHOREOTTAWA CENTRE
GERALD KIRBYOTTAWA EAST
ALBER ROY MPPSUDBURY
ELMER SOPHAWINDSOR-Walkerville
BERNARD NEWMAN

GLASUJ PAMETNO - GLASUJ LIBERAL

• Belgijski jezuit, profesor dogmatične teologije na Gregorijani, je objavil v jezuitski reviji članek, v katerem naglašajo potrebo po razvoju posebne teologije žene. Kanadski katoliški škofje so na spomladanskem zasedanju sprejeli resolucijo "naj Canadian Catholic Conference priporoči Svetemu Sedežu, da razširi inštalacijo laikov v "neposvečene službe",

da bo vključevala tudi ženske.

• Častni predsednik Svetovnega sveta cerkva (World Council of Churches) W. A. Viser 't Hooft je dobil nagrado kardinala Rea za ekumensko dejavnost.

• Luteranski škof Per Leonning je odstopil in je poslal kralju Olavu ostavko, ker je parlament odobril — z enim glasom večine — zakon, ki do-

pušča splav iz družbenih in čustvenih razlogov v prvih 12 mesecih nosečnosti. V svoji ostavki je zapisal: "Če se država očitno ne ozira na cerkev v življensko važni zadevi in do-kaže, da se naslanja na kaj drugačne svetovalce, je izgubil odnos povezave med državo in cerkvijo svoj smisel in notranjo verjetnost". Na Norveškem je luteranska cerkev državna

cerkev in duhovniki ter škofje so državni uradniki.

• Letošnji občni zbor kanadske ustanove za družino The Vanier Institute of the Family bo v Ottawi od 3. do 5. oktobra. Za temo zborovanja so izbrali: "Pota v družinsko družbo".

• Delegati na sinodi angleške cerkve v Kanadi so skoraj soglasno odobrili posvetitev žensk v dohovnice.

SPOMINU PROFESORJA JAKOBA RICHTERJA

"Sredi široko zasnovanega znanstvenega dela, je smrt dne 23. februarja 1975 tako rekoč dobesedno iztrgala pero iz rok neutrudno išočemu mariborskemu zgodovinarju, škofijškemu arhivarju, profesorju in duhovniku Jakobu Richterju.

S svojo veliko razgledanostjo na področju krajevne zgodovine se je prof. Richter loteval velikih nalog. Znanstvenik je velika odlična del, natančnih razprav in študij. Z natančnostjo znanstvenika je uporabljal primarne arhivske vire in tako popravil nekatere trditve zgodovinarjev.

V spektralni analizi njegovih razprav naj tukaj omenimo le najpomembnejše, mimo katerih ne bo mogel nihče, kdor bo hotel v prihodnje s kakršnegakoli zornega kota natančneje obravnavati podobno snov. Richterjeva razprava Prizadevanje za razširjenje "Novice" v CZN 38/1967/224-245 prikazuje Ignaca Zimmermanna (1824—1843) prvega lavantinskega škofa, ki je bil slovenskega rodu in je dobro obvladal slovenski jezik. Zimmermann je dne 24. maja 1843 razposlal "Novice" v vse slovenske dekanate svoje škofije s priporočilom, naj jih dušni pastirji razširijo med slovenskimi verniki. Uspeh ni izostal. Še isto leto se je nakladala "Novic" dvignila od 500 na 800 izvodov.

V razpravi Ustanovitev lavantinske škofije, CZN 41/1970/11—13, postavlja Richter letnico 1228 na trdne temelje.

Za jezikoslovca je zanimiv Narodopisni drobci, ki ga je Richter objavil v CZN 42/1971/148—151.

Mariborski kulturniki bodo znova in znova segali po dveh njegovih razpravah: Priprave za ustanovitev filozofskega liceja v Mariboru, CZN 43/1972/68—73 in Inkorporacija in prodaja mariborske župnije, CZN 43/1972/203—219.

Po originalni listini iz 15. stoletja je napisal Richter Prispevek k zgodovini Radgone v CZN 44/1973/92—99. Tudi v svojih zadnjih dveh razpravah: Maribor v reformacijski dobi, CZN 45/1974/89—105 in O stiftarjih in skakacih, Znamenje 5/1975/67—79, je hotel biti prof. Richter jasan, natančen in znanstven.

Mohorjeva družba je objavila nekatere njegove živahno pisane eseje in članke, npr.: Ko so bile slovenske knjige še nevarne, KMD 1972, 63—64; 900-letnica krške škofije, KMD 1972, 83—85; Solčavski punt, KMD 1974, 106—107.

Nova mladika 2/1971/20—23 je prinesla Richterjevo kratko zgodovino mesta Maribora; v istem letniku (100—101) najdemo tudi njegovo živahno pisan potopis Svetovna igra. Richter opisuje svoje doživljanje iz leta

1970, ko se je udeležil pasijonskih iger v Oberammergau: "V deževnem juniju smo hodili k igram z odprtimi dežniki. Toda med igranjem samim je dež ponchal... Škoda, da zaradi naravnih pristnosti odklanjajo ozvočenje... posebno ker lastovke ne vedo, za katere prizore njihovo zgolenje ni ravno primereno..." (101).

Razlikujoč trdno zgodovinsko resnico od pobožnih legendarnih pripovedi, je prof. Richter leta 1973 napisal življenjepis sv. Maksimilijana Celjskega, škofa in mučenca (Leto svetnikov IV., 87—90).

Zdi se, da marsikatera Richterjeva razprava in študija čakata na objavo v njegovi rokopišni zapuščini, ki še ni urejena.

Prof. Richter je s svojim obsežnim zgodovinskim znanjem sodeloval pri Slovenskem biografskem leksikonu, ki je že objavil nekatere njegove prispevke, in pri sestavi šematizma, ki bo prikazal Cerkev v Jugoslaviji. Ker je hotel, da bi bil šematizem, posebno kar zadeva zgodovinski del, solidno delo, na katerega se lahko nasloni vsak kulturnik brez bojazni zmote pri navajanju, je zanj žrtvoval marsikatero tiho nočno uro. Njegov kritični duh in odgovornost pred javnostjo sta pri takem in podobnem delu odklanjala vsako naglico.

S popisom arhivskega gradiva in ohranjenih matric po župnijskih uradih je prof. Richter opravil veliko delo. Poleg vsega je bil kot človek ljudomil in ustrežljiv. Rad je ustregel vsakemu študentu ali študentki, ki sta se zatekla k njemu po vire za diplomsko nalogo ali disertacijo. V arhivu je z enako ljubeznijo sprejemal uboga dijaka kot imenitnega inozemca.

Cepprav je bilo zadnja deset let težišče njegovega dela v znanstvenem pisanju in urejanju arhivskega gradiva, ne moremo prezreti njegovega dušnopastirskega dela, njegovih izbranih pridig za mariborsko občinstvo pri tako imenovani "gosposki maši" ob enajstih v stolnici.

V omenjenem Narodopisnem drobci je zapisal: "V globinah človeške podzavesti se plazi strah pred prihodnostjo. Ta strah vzemirja prav tako razgledanega človeka, ki si je znal urediti svoj življenjski položaj, kakor tudi tistega, ki so ga valovi življenja zanesli nekam ob stran in mu je usojeno le bedno životarjenje. Samo močne osebnosti znajo ob pravem času zagrabiti življenjski tok v svoje roke in ga s svojim delom in svojim duhom oblikujejo po svoji zamisli" (148).

Taka, močna osebnost je bil tudi prof. Jakob Richter.

J.S.
Družina, 1975, 12—13.

KNJIGE IN REVUJE

• Clomean in La Bud, MASI-NAIGANS: THE LITTLE BOOK, North Central Publishing Co., St. Paul, Minnesota. Dve benediktinski sta napisala za 100 letnico prihoda slovenskega misijonarja v Združene države Jožefa Buha (10. novembra 1864) iz Lučin na Gorenjskem njegov življenjepis v šestih poglavjih. Zaradi njegovega prizadevanja za ustanovitev škofije v vikariatu ga imenujejo duhovnega očeta škofije v Duluthu. Življenjepis sledita dva dodatka. V prvem so naštetih važnejši dogodki Buhovega življenja, v drugem pa je naštetih večina slovenskih duhovnikov, s katerimi se je srečeval Buh pri svojem delu v ZDA.

• COOPERATIVES CANADA 75. Manjšinska številka Coop Commentary, mesečnega bulletina z novicami o združništvu v Kanadi, ki ga izdaja Cooperative Union of Canada v Ottawi, je izšla v obliki brošure, ker praznuje kreditno združništvo v Kanadi letos 75 letnico obstoja. Brošura podaja v velikih obsežnih opis združništva in vseh njegovih glavnih sektorjev. Finančni sektor obsega kreditne zadruge, združno zavarovanje in trust družbe. Te so bolj obilno povezane z Združeno zvezo. Bolj tesno povezane z Združeno zvezo Kanade so proizvajalne zadruge (poljedelske in ribiške), pokrajinske zadruge, ki vključuje tako nakupovalno kot prodajno službo članom na deželi in v mestih, stavne zadruge ter ustanove za združno šolanje in vzgojo.

Kanadsko združništvo je zelo raznoliko, toda vse zadruge označuje, da temelje na ročalskih združnih načelih. Celotno število članov znaša okrog 9 milijonov Kanadčanov.

Brošuro je mogoče dobiti pri: Cooperative Union of Canada, 111 Sparks St., Ottawa, Ont., Canada—K1N 5B5.

Ludvik Vrtičič, Der jugoslawische Marxismus. Die jugoslawische Philosophie und der eigene weg zum sozialismus. Olten und Freiburg/Bz. Walter Verlag. Mladi slovenski znanstvenik, ki deluje v Freiburgu v Švici, dr. Ludvik Vrtičič, je objavil že drugo delo s področja marksizma v Jugoslaviji. L. 1963 je izšla pri založbi Reidel njegova knjiga Einführung in den jugoslawischen Marxismus-Leninismus. Organisation Bibliographie (Uvod v jugoslovanski marksizem-leninizem, Organizacija, Bibliografija), sedaj pa je izdala založba Walter njegovo delo Jugoslovanski marksizem. Jugoslovanska filozofija in lastna pot v socializem. Znanstveno skrbno dokumentirano delo obsega z opombami 207 strani. Končano je bilo v glavnem 1. 1965 in upošteva slovnost v glavnem do 1. 1963. V knjigi sami je nekaj dodatnih opomb, ki gredo do 1. 1973. Za podrobnejšo recenzijo SD ni primerna publikacija, zato se bom omejil samo na značilnosti tega dela.

Avtor podaja najprej kratko zgodovino filozofije na področju današnje Jugoslavije tako nekommunistične kot kommunistične. Leto 1945 služi kot prelomnica tega zgodovinskega prikaza. V sistematičnem delu prikaže dr. Vrtičič podine discipline marksistične filozofije (dialektični in zgodovinski materializem; zgodovinski materializem injal duržboslovje; logika, spoznavna teorija, filozofija znanosti; psihologija, filozofska antropologija, etika, estetika; "znanstveni" ateizem; zgodovina filozofije). Sledi oris Jugoslovanskega društva za filozofijo in sociologijo s poročilom o njihovih konferencah

ter stihih s tujino, zlasti preko mednarodne izdaje revija Praxis (s podrobno navedbo član- kov od 1. 1965 do 1973).

Delo zagovarja in utemeljuje stališče, da se je razvijala jugoslovanska marksistična filozofija delno neodvisno ne samo od Moskve, marveč tudi od komunistične partije Jugoslavije. Ker je tudi v Jugoslaviji filozofija del marksizma, se bo izkazalo v bodoče, ali bo pot jugoslovanskih komunistov res nekaj svojstvenega v tem, ali bo filozofiji dovoljen razvoj v lastno smer ali ne. Dogodki po izidu knjige nakazujejo, da bo lastna pot v bodoče vsaj mnogo težavnejša, če že ne bo bolj ali manj zatrta, kar je v totalitarnih režimih vedno v veliki meri tudi možno.

• Kanada je sprejela v prvih devetih mesecih 1. 1974 166.401 priseljence, kar je preseglo isto dobo leta 1973 za 46.511 oseb (porast 38.8%). Največ priseljenec je bilo iz Anglije (27.466) in iz ZDA (21.666). Veliko število priseljenec je prišlo še iz naslednjih držav: Portugalska (12.463), Indija (10.239), Hong Kong (9.987), Jamaica (8.592), Filipini (6.758). Iz Jugoslavije jih je prišlo 2.438. V delovno silo Kanade se jih je vključilo 40%. Nad polovicolise jih je naselilo v Ontariju (54.8%). Nad ¼ jih je bilo starih manj kot 35 let (78.2%). 62.6% jih obvlada angleščino, 5.1% francoščino, 3.1% angleščino in francoščino, 29.2% pa druge jezike.

• Vancouver je dobil združno FM radijsko postajo VCR (Vancouver Cooperative Radio). Zadržarji bodo zelo aktivno udeleženi pri oddajah, kar bo zagotovilo, da bo program služil krajevni skupnosti.

• Davca obremenitev držav- ljanov v podnih državah je zelo različna. Po statistikah, ki so bile objavljene za 1. 1969, znaša obremenitev kot odstotek celotnega narodnega pridelka (GNP),

Država	celotni davek	davek z od- štetjem prispevkov za socialno skrbstvo
Kanada	31.1%	28.1%
Finska	32.0	27.9
Francija	37.7	22.7
Italija	30.7	19.5
Japonska	19.3	15.8
Nizozemska	38.8	24.7
Norveška	39.5	30.1
Svedska	41.4	33.2
ZDA	30.9	24.9
Zap. Nemčija	36.0	25.0

Te številke seveda ne povedo, kako je davčno breme razdeljeno med prebivalstvo poedinih dežel. Čeprav ima večina sodobnih držav tako zvano progresivno davčno obremenitev (tisti, ki imajo večje dohodek, plačujejo višji odstotek davka), imajo ljudje z višjimi dohodki ponavadi tudi več možnosti, da izkoristijo razne davčne olajšave, tako da so le redki bogataši, ki plačujejo visoke odstotke. Nekateri so tako spretni s svojimi davčnimi prijavami, da so primeri v ZDA, ko osebe z milijoni dohodkov na leto ne plačajo niti centa dohodninskega davka.

• V Washingtonu, D.C., se je zbralo 25.000 oseb na zborovanju "March for Life", da bi protestirali proti zakonodaji, ki dopušča skoraj neomejeno splavljanje. Senator James L. Buckley je obljubil zborovalcem, da bo zopet predlagal zakonitev dodatka k ustavi ZDA za zaščito človeškega življenja.

• Papež Pavel VI. je imenoval dr. Antona Čepca, ljubljanskega stolnega dekana, ter dr. Ivana Rupnika za častna prelata.

VAS PROGRESSIVE CONSERVATIVE KANDIDATE

Elio Madonia X

18. septembra

glasuj za:

Vas kandidat v

Bellwoods

Glavna pisarna kampanje: 843 St. Clair Ave. W.

Tel: 652-1148

ODMEVI KOCBEKOVEGA INTERVJUJA

O Kocbekovem intervjuju, ki je izšel v Pahor-Rebulovi poročnici Kocbekove 70. letnice (Edvard Kocbek, pričevalec našega časa) ter o Kocbekovem položaju v Sloveniji je pisal avstrijski katoliški list Die Fische) v svoji izdaji 28. junija 1975. Nepodpisan članek je naslovljen "Objektivno nevaren" s podnaslovom "Edvard Kocbek—ali: Polom krščanskega pesnika v Titovi Jugoslaviji".

Članek poda najprej glavne življenjske podatke o Kocbeku. Potem omenja, da je Pahor-Rebulova knjiga protest proti dejstvu, da v Sloveniji niso slavili njegove obletnice; še več, sramotili so ga, da je eten

• Sovjetski fizik Saharov in bivši profesor marksistično-leninistične filozofije, ki je sam ateist, in so mu Sovjeti dovolili lani maja, da se je izselil iz Sovjetske Zveze, Valcovas Sevrukas, (sedaj živi v ZDA), sta opozorila svetovno javnost na preganjanje katoličanov v Litvi. Sovjetom gre zlasti na živce izranjanje podtalnega razmnoževanega lista "Kronika katoliške Cerkve v Litvi", ki izhaja, ker komunisti ne dovoljujejo katoličanom nikakega tiska, kaj šele svobodnega. Policijske preiskave so izvedli celo v Moskvi, vendar so obtožena biologa Sergeja Kovajlova, pri katerem so med drugimi izvršili hišno preiskavo, ob peljali iz Moskve na proces v Litvo, da bi vzbudili manj svetovne pozornosti.

• Da bi preprečili nasilje na letalih, so uvedli na večini letališč posebne preiskave, ki vključujejo tudi odkrivalce vsakovrstnih kovinskih predmetov. Zanimivo je, da so imeli nekaj podobnega Kitajci že pred približno 2.300 leti. "Lunina vrata" imperialne palače blizu Peipinga je bila zgrajena iz kamna, ki je vseboval magnetično rudo. Namen je bil podoben. Magnet naj bi razkril vsakogar, ki bi imel pod obleko skrito orožje, s katerim bi nameraval umoriti cesarja.

tistih, ki ne vedo, kaj hočejo. V nadaljnjem navaja pisec glavno vsebino intervjuja, vključno Kocbekovo poročilo o pokolju domobrancev. Članek se sprašuje, ali pomeni omjaha intervjuja v Naših razgledih komunistično priznanje pokolja — ali pa uvod v proces proti Kocbeku. Po mnenju pisca so mnenja deljena. Kardelj in Dolanc sta za otsre ukrepe proti Kocbeku, dočim je Mitja Ribičič za bolj spravljivo politiko. Pisec je mnenja, da Kocbekovo vprašanje ni več zgolj slovenska interna zadeva, marveč je postala jugoslovanska—Kocbeka so označili za opozicionalca. Za razliko od Mihajlova zastopa Kocbek krščansko stališče. Ko je napisal nihilistični mladi pesnik v ljubljanskih Problemih pesem, posvečeno Kocbeku, v kateri pravi med drugim tudi "ti si bolj kot kdorkoli drug stvarnik naše svobode", so to številko Problemov zaplenili.

V graškem časopisu Kleine Zeitung poroča Carl Gustav Ströhm o Kocbekovi zadevi 4. julija 1975. Za naslov je izbral Kocbekov izjavo Kidriču 1. kakega tiska, kaj šele svobodnega. Policijske preiskave so izvedli celo v Moskvi, vendar so obtožena biologa Sergeja Kovajlova, pri katerem so med drugimi izvršili hišno preiskavo, ob peljali iz Moskve na proces v Litvo, da bi vzbudili manj svetovne pozornosti.

• Založba ljubljanske katoliške univerze na Poljskem je izdala prvi zvezek poljske katoliške enciklopedije, ki bo obsegala 12 knjig.

• Z disertacijo "Človek na meji dveh vesolij; iz teološke antropologije sv. Gregorja iz Nise" je doktoriral na ljubljanski teološki fakulteti Ivan Pobjavnik, ki predava patristiko.

• Ob graduaciji študentov Coady International Instituta v Antigonishu je podelila univerza častni doktorat Martinu Legereau kot priznanje za njegovo delo v združništvu. Martin Legere se je udeležil enega prvih tečajev za odrasle, ki ga je uvedla univerza. Osebnost dr. Mosesa Coodyja ga je tako prevzela, da se je odločil, da bo posvetil svoje moči širjenju združništva. Bil je eden prvih mož na terenu (fieldworker) v provinci New Brunswick (Delokrog Extension Departmenta antonistične univerze je obsegal vse tri vzhodne province: Novo Skotsko, Prince Edward Island in New Brunswick—Newfoundland je bila tedaj še del Anglije). Deloval je predvsem med francosko govorečimi Akadijci. Martin Legere je trenutno glavni ravnatelj Akadijske federacije hramilnic in posojilnic in njih združne zavarovalnice, predsednik Združne zveze francoskih Kanadčanov, predsednik Atlantskega združnega sveta in odhormik Mednarodne združne zveze. Pred kratkim je bil investiran tudi za člana Order of Canada, ki je najvišje kanadsko čivilno odlikovanje.

(from page 1)

30 združnikov, ki so v veliki meri prispevali k napredku združništva v ZDA, pozneje pa nameravajo dodajati manjše število vsako leto kot posebno združno priznanje za delo na združnem področju.

CARL VIPAVEC
SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004